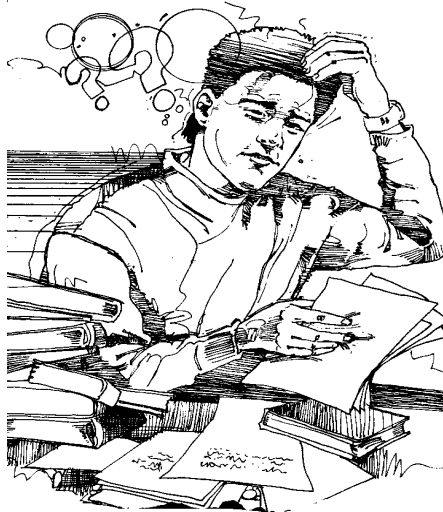

LASTNA VREDNOST
Pomožna snov za srednješolce 14

Krščanska adventistična cerkev v RS
Ljubljana

1. BATI SE BITI, KAR SI

Temeljna misel: Osebnost

Iz narave lahko razberemo, da Stvarnik ljubi raznolikost. Spoštuje in zagovarja posameznikovo vrednost ter edinstvenost v bitjih, ki so ustvarjena po njegovi podobi.

»Hvaležen sem Bogu, ki mu služim od svojih pradedov s čisto vestjo.« (2 Tim 1,3)

Mladi se morajo naučiti, da bodo najsrečnejši, ko se bodo sprijaznili s tem, kdo so. V tem nauku bodo srednješolci:

1. Spoznali svojo notranjo moč in slabosti ter se veselili, da se stvari, ki so potrebne spremembe, lahko spremenijo.
2. V svojih razmerah spoznali vlogo dedovanja in okolja.
3. Določili, kaj pomeni osebna izročitev Bogu.
4. Razčlenili, kako lahko moč in slabosti, ki smo jih podedovali in pridobili iz okolja, spremenimo v slavo Bogu.

Svetopisemsko besedilo

Prg 22,6; Ps 87,6; 2 Tim 1,5; 1 Sam 2,21; 3,19; Lk 2,52; Mr 3,17; Lk 9,54-56; Ef 2; Raz 18,4; Rim 12,2; Jn 17,14-16

Dobro okolje

Preberi naslednje besedilo in spodbudi pogovor s spodaj navedenimi vprašanji:

»Vsakega človeka obdaja njemu lastno ozračje – ozračje, ki je lahko nabito s poživljajočo močjo vere, poguma in upanja ter sladko vonjavo ljubezni. Lahko pa je obteženo z mrazom in temo nezadovoljstva in sebičnosti ali zastrupljeno s smrtonosnim madežem priljubljenega greha. Vsaka oseba, s katero pridemo v stik, se vede ali pa nevede okuži z ozračjem, ki nas obdaja.« /COL, str. 339/ (Ellen White v večini primerov uporablja izraz »ozračje« in ne »okolje«.)

Pogovor

1. Kaj lahko človek stori, da bi bilo fizično okolje bolj dojemljivo za dober razvoj?
2. Navedi primere, ko so se posamezniki povzdignili do veličastnih višav kljub svojim slabim začetkom. (Pomagajo lahko svetopisemska besedila.) Imenuj tudi napake, ki so bile premagane.
3. Kako je okolje telesno in duševno vplivalo na Jezusa?

Primer iz starodavnosti

»Pred nami je Enohov zgled. ... Živel je v obdobju pokvarjenosti, ko je naokoli mrgolela moralna onesnaženost. Kljub temu je vzgajal svoj um, da je bil predan in ljubil čistost. ... Enoh se je srečeval s skušnjavami kakor mi. Obdajala ga je družba, ki ni bila nič bolj prijateljsko razpoložena do pravičnosti, kakor je do nje razpoložena družba, ki obdaja nas. Ozračje, ki ga je vdihaval je bilo umazano z grehom in pokvarjenostjo kakor naše, pa vendar je živel sveto življenje.«
/Testimonies II, str. 122/

1. Mladi naj naštejejo vplive, ki jih obdajajo in bi lahko slabo vplivali na razvoj njihove osebnosti.
2. Srednješolci naj imenujejo vplive v svojem življenju, ki so posledica dedovanja in okolja.
3. Mladi naj na papir napišejo slabe vplive, ki jim grenijo življenje. Papirje naj izmenjajo (seveda brez imen) in na glas preberejo, kar je napisano na papirju, ter potem molijo.

Osnovni temperamenti

Na voljo so vprašalniki, ki pomagajo osebi prepoznati osnovni temperament. Ti pokažejo, kakšen človek je. Vsekakor pa nas rastoč odnos z Jezusom ter družba in poučevanje Svetega Duha lahko preoblikujejo na področjih, kjer našemu osnovnemu temperamentu ne uspe zadovoljiti Božjega ideala.

Na neki zabavi je nekdo vprašal sogovornika, medtem ko je pokazal na človeka v drugem kotu sobe: »Kaj pa je narobe s tem fantom?«

»Neki norec mu je rekel, naj bo to, kar je,« se je glasil odgovor.

Pogosto moramo svoj osnovni temperament prilagoditi ali oplemenititi. Vzemimo za primer življenje apostola Pavla in Petra. Katere značajske lastnosti so bile spremenjene v mogočne pridobitve in koristi za celotno zgodnjekrščansko cerkev? Spomni se gorečnosti in odločnosti. Njuna preteklost se ni dala spremeniti, spremenila pa se je njuna prihodnost. Njuna neprijetna osebna zgodovina ju je ohranjala ponižna in previdna do sebe. Na koncu ni toliko pomembno, od kod smo, kakor to, kam gremo.

Preveč poudarjena dedovanje in okolje

Sociologi in psihologi so preveč poudarjali vpliv teh dveh dejavnikov, ker je mogoče najti osupljivo različne osebnosti v ljudeh z istim ozadjem. Hkrati pa ni dvoma, da imata ta dejavnika velikanski vpliv.

Nekateri misleci trdijo, da igra okolje glavno vlogo. Ustvari pravo okolje, kjer bodo ljudje delali in živeli, pa bo izginila večina nepravilnosti v družbi. Na žalost njihov »dokaz« ni vedno prepričljiv. Ne glede na to, kam postaviš določene ljudi, se bo okolje kmalu zatem spridilo in povzročilo enake razmere, kakršne so imeli tam, od koder so bili prestavljeni. Spremeniti se mora srce in stališče. Veselimo se načina, kako to naredi evangelij.

Oglej si naslednja besedila, ki nas postavljajo v novo okolje: Raz 18, 4; Lk 18,22; Mt 11,28; Mr 6,31; 2 Mz 3,17.

Vsi se rodimo grešni, zato se moramo na novo roditi. Tako postanemo novo stvarjenje, prebivalci novih nebes in nove zemlje. Iz tega razloga nismo več doma na tej zemlji. Na planetu Zemlja smo tujci, romarji in popotniki.

Mladi naj preberejo svetopisemska besedila. Pogovorite se o njih. Zastavi naslednje vprašanje: Kako naj se človek pravilno

odloči med vodstvom staršev in učiteljev ter lastnimi prepričanji?

»Voljo je treba naučiti, da bo poslušna nareku razuma in vesti. Otroka lahko kakor zver naučimo, da nima lastne volje, njegova osebnost pa se izgubi v učiteljevi. Takšna vzgoja ni modra in njeni učinki so uničujoči. Tako vzgojenim otrokom bo manjkala odločnost pri odločitvah.« /*Child Guidance*, str. 39, glej tudi str. 210.211/ »Bog ni nikoli načrtoval, da bi bil en človek pod popolnim nadzorom drugega.« /*Child Guidance*, str. 228/

* * *

2. DEBIJINA NEGOTOVOST

Temeljna misel: Krščanska lastna vrednost

Tvoj pogled nase in tvojo vrednost zelo vpliva na tvoje življenje in osebno srečo. Dober pogled na lastno vrednost je nujen za dober odnos z Bogom in z vsakomer drugim.

»Ne ravnajte se po tem svetu, temveč premenite se po obnovitvi svojega uma, da izkušate, kaj je dobra in prijetna in popolna Božja volja.« (Rim 12,2)

Toliko ljudi v današnji družbi se ne ceni in nima pozitivnega mnenja o sebi. Na žalost to še posebej drži v krščanskem svetu, kjer sta greh in posledična krivda mnoge oropala gotovosti o njihovi edinstveni vrednosti, ki jo imajo pred Bogom. Ta nauk bo pomagal najstnikom:

1. Zavesti se svoje posebne vrednosti v Božjih očeh.
2. Razviti občutek osebne vrednosti na podlagi krščanskih načel.
3. Naučiti se, da je to, kako cenimo druge, odvisno od tega, koliko cenimo sebe.

Svetopisemsko besedilo

Mt 6,26; 10,31; glej tudi Lk 12,7.24; 1 Pt 3,3.4

Kako se počutiš?

Lastna vrednost ima veliko opraviti z lastnimi občutki do sebe. Kakor je prikazano v zgodbi, ni toliko pomembna resničnost, kolikor je pomembna naša čustvena podoba, ki jo imamo o sebi. Spodbudi pogovor o vlogi občutkov v vrednotenju sebe in uporabi naslednjo vajo:

Ko me kdo:

Se počutim:

zavrne

se razjezi name

me pohvali

me noče videti

užali

reče, da me ljubi

mi prisluhne

izda moje zaupanje

pokaže skrb zame

besedno napade

poniža

se mi opraviči

Krščanska lastna vrednost in odgovornost

Eden dokazov, da ima nekdo slabo mnenje o samem sebi, je nagnjenost, da dolži druge ljudi in celo predmete. Naroči mladim, naj popravijo povedi in sami prevzamejo odgovornost.

»Avto se je sam premaknil in trčil v restavracijo s hitro hrano.« (Jaz sem uničil avto.)

»Krožnik je kar padel z mize in se raztreščil na tleh, ko sem šel mimo.« (Razbil sem krožnik.)

»Ti si kriv, da smo izgubili igro tenisa.« (Tudi jaz sem odgovoren.)

»Ko se prepirava, vedno vem, koga naj obdolžim – tebe.« (Oba sva kriva.)

Potem naj si razred poskuša izmisliti še več zapletenih razmer, v katerih (morda zaradi slabega mnenja o sebi) ljudje ne prevzamejo osebne odgovornosti.

Namesto da bi rekli: »Da, strinjam se s pridigarjem,« bodo rekli: »Sprasujem se, ali ima prav, ko pravi...« Namesto, da bi rekli: »Ni mi všeč, ko se moj oče razjezi,« pravijo: »Kaj pa misliš o starših, ki...« Če pričakujemo, da se bodo drugi odločili namesto nas, se odrekamo delu tega, kar smo. V svojih pogledih moramo biti jasni in jasno povedati, da imamo in tudi prevzemamo odgovornost za svoje misli, čustva in dejanja.

Seveda pa pazite, kajti tudi nasprotje drži. Nekateri prevzamejo krivdo za nekaj, česar niso naredili ali niso odgovorni za to zadevo. To enako škodi mišljenju o samem sebi in lastni vrednosti.

Potegniti meje

Prinesi kakšen zemljevid sveta (z vrisanimi državnimi mejami). Vprašaj, kaj je na zemljevidu pomembno. Očitno je, da je zemlja razdeljena na države in vsaka ima svoje meje. Vprašaj, kaj se dogaja na mejah (pogled v potni list, carina, vojaški pregled itn). Zakaj vse to? Kaj se zgodi, če državljani neke države prestopijo mejo druge države? Vojna, sovražnost, nasilje. Potem vprašaj, zakaj je toliko sporov zaradi meja po vsem svetu.

Kaj je osebna meja? Zakaj naj bi potegnili osebne meje? Kako naj se odzovemo, ko kdo prestopi našo osebno mejo? (Primeri osebnih mej so: naš intimni prostor – kako blizu dovolimo drugim; naše intimne meje – s kom in koliko si dovolimo domačnost in ljubezen, naše položajne meje – kako se odzivamo na druge in njihov položaj v življenju.)

Poskrbeti zase

Preberi osebno pričevanje Carol Cannon in ga ali uporabi za temelj vašega pogovora ali pa ga preberi mladim. V obeh primerih jasno pokaži potrebo po tem, da vidimo lastno vrednost in se cenimo, ne pa da uporabimo vzorec »krščanske dolžnosti«, da bi odkrili vrednost samega sebe.

»Ko sem bila mlada, nisem znala z drugimi vzpostaviti uporabnega odnosa. Ker sem se nejasno zavedala te pomanjkljivosti, sem pričela iskati domača zdravila, s katerimi bi pozdravila slabo mnenje o sebi in neprimernost za družbo. Kupila sem si vsako knjigo na tržišču, ki je vsebovala nasvete za samopomoč. Dvajset let pozneje sem odkrila ključ v eni teh knjig: Ni treba, da se oseba ljubi in ceni, da bi skrbela zase. Ljubezen in samospoštovanje sta sad skrbi zase. Samospoštovanje je sad zdrave skrbi zase, ne pa vzrok.

Menim, da nisem skrbela zase zato, ker se nisem dovolj spoštovala. Samospoštovanja pa ni bilo, ker s seboj nisem ravnala spoštljivo. V mislih imam knjigo Kavelj 22! Mislila sem, da bi lahko s seboj bolje ravnala, če bi se le lahko naučila samo sebe ljubiti, kakor me je ljubil Jezus. Samo sebe sem celo dolžila, da nimam dovolj vere, da bi čutila Božjo ljubezen. Če me je toliko ljubil, da je poslal svojega Sina umreti zame, potem se moram ljubiti in ceniti. Sram naj me bo, ker nisem sprejela njegove milosti.« /Carol Cannon, *Never Good Enough*, str. 187/

Dodatna dejavnost: Reci mladim, naj ti podajo primere, kako je Jezus ljudem kazal, da jih ceni. Primeri lahko zajemajo njegove čudeže, njegov način govora in poučevanja, njegov odnos (do recimo Samarijanke ob vodnjaku). Iz tega pokaži, kako Bog ceni vsakogar med nami.

* * *

3. TANZILLA

Temeljna misel: Boj s spremembami v življenju

Kako se odzovemo na spremembo, je odvisno od našega pogleda na življenje in seveda tudi od našega odnosa z Bogom. Naš najvišji cilj mora biti, da si razvijemo takšno vero v Boga, da bi se lahko z njim spopadli z vsakim novim nastalim položajem, ne glede na to, kako izzivalen je videti.

»V katerem se radujete, čeprav ste ravnokar nekaj časa (če je treba) v žalosti po mnogoterih skušnjavah.« (1 Pt 1,6)

Najstniki se spopadajo s spremembami na vseh področjih svojega življenja. Spreminja se njihovo telo, njihova vloga v družbi se še vedno razvija, prav tako pa poskušajo razumeti sebe v odnosu z vsemi temi dogodki. Njihovo hrepenenje po tem, da bi izkusili vse, kar ponuja življenje, jim pomaga rasti. Toda ta strast do spremembe in spodbude lahko vodi tudi po poti navzdol, če ne razumejo, kako izbrati pravo spodbudo. Ta nauk mora mladim v tvojem razredu pomagati razumeti:

1. Da se vsako živo bitje spreminja.
2. Da lahko pravilno usmerjena sprememba vodi v rast; nepravilno usmerjana sprememba pa lahko okrni življenje.
3. Ko se pustimo oblikovati Božjim rokam, nas lahko spremeni za dobro in v svojo slavo.
4. Če zaupamo Bogu, se bomo lahko prilagodili spremembam, ki jih postavlja pred nas, namesto da se zlomimo pod pritiskom.

Svetopisemsko besedilo

Jer 18,1-10; Flp 4,11.12; Mt 19,16-22; Oz 13,4-6; Ezk 16,15-19; Ps 36,5-9; 1 Pt 1,6.7

Oblikovanje

Pripravi za razred dovolj materiala, s katerimi bodo lahko delali poskuse. Plastelin in glina sta navadno na voljo v številnih trgovinah ali pa si to od koga sposodi. Dobro bi bilo, ko bi lahko pripravil kakovostno glino in vosek. Pogledj v trgovinah, kjer prodajajo materiale za umetniška dela. (Pripravi tudi krpe, da boste lahko počistili.) Mladi naj si izberejo snov, s katero želijo delati. Potrebujejo majhno količino, dovolj, da delajo s prsti.

Pogovorite se o raznih lastnostih te snovi. Vosek je treba segreti in malce gnesti, potem pa ga je lahko oblikovati. Plastelin ni snov, na kateri bi lahko poudarili podrobnosti, glina, ki temelji na olju, pa se nikoli ne posuši, kar je v nekaterih primerih dobro, včasih pa težava. Spregovorite o tem, kako te snovi ponazarjajo različne načine našega odziva na spremembo. Zdi se, da imajo nekateri ljudje svoj dnevni red in se ne morejo dobro prilagoditi novim zamislim. Drugi se prilagajajo počasi, ko pa spoznajo razlog za spremembo, se dobro prilagodijo. Vprašaj jih, katera snov bi jim bila najbolj pri srcu, ko bi bili Bog. Zakaj? Ali bi lahko delali z več vrstami? Kako?

Spremembe

Heraklit je bil grški filozof, ki je skoraj vse življenje proučeval in razvijal teorije o spremembi. Zapisal je: »Da ni nič trajno razen spremembe.«

Do katerih sprememb je prišlo na našem planetu v preteklih nekaj mesecih? Kaj pa v naši državi? Naši sosesčini? Ali so kakšne spremembe v tvoji družini?

Nekatere spremembe so velike in glasne; vzplamtijo vojne, predstavljajo se meje, menjajo se vodilni ljudje. Do nekaterih sprememb prihaja tudi v našem okolju: premikanje tal, nihanje temperature, izginjanje ali obnovitev živalskih vrst. Druge spremembe so tihe in prodorne: recimo spremembe v naši kulturi. Družinske zadeve nihajo od sprejetih do prezrtih, od spornih do vzvišenih. Nenehno se spreminja stališče družbe do

zakona pravic moških in žensk ter razlik med rasami. Nihajo in spreminjajo se pa tudi osebni odnosi v soseski, cerkvi in družini. Naše dožemanje tega, kdo smo in kam spadamo, se spreminja glede na to, kaj se nam dogaja.

Ker so spremembe povezane z dogodki, je pomembno vedeti, kako naj se obnašamo do spremembe, da bi nam pomagala doseči naš cilj. Vetrove sprememb lahko uporabimo kakor kapitan, ki obrne jadra jadrnice, da bi veter izrabil za hitrejše potovanje, namesto da bi prepustil vetru, da brezciljno premetava jadrnico.

Dobrodošla ali nedobrodošla?

Sprememba je dobrodošla, kadar začutimo praznino in mislimo, da jo bo sprememba zapolnila. Če si dolgo sedel, ti prija, ko vstaneš, ali ne? (Reci mladim, naj vstanejo in se pretegnejo.) Po določenem času hoje ali stoje ti je vseč, če lahko sedeš.

Sprememba pa ni dobrodošla, če ti je že lepo in si se že prilagodil razmeram. Če ti je vseč tvoj nadrejeni, te bo skrbelo, ko boš dobil novega. Če ti je vseč soseska, ti ne bo vseč zamisel, da bi se selil. Kaj pa še kakšni drugi primeri nedobrodošle spremembe? Nedobrodošle spremembe so tiste, ki ogrozijo naš načrt za ta dan ali teden ali prihodnost. Spremembe v odnosih, ki ogrozijo našo varnost, lahko povzročijo pretirano zaskrbljenost.

Apostol Peter je pisal o »mnogoterih skušnjavah«. (1 Pt 1,6) Mi ob pomisli na skušnjave ne pomislimo tudi na radost, ampak apostol Peter je to dvojje povezal. »Da se preizkušnja vaše vere, vrednejša kakor preizkušnja minljivega, a v ognju izkušenega zlata, izkaže vam v hvalo in čast in slavo pri razodetju Jezusa Kristusa.« (1 Pt 1,7) Apostol Peter pravi, da je to vzrok pravega veselja. (1 Pt 1,6) Kako so lahko nedobrodošle spremembe, negotovosti ali pretrgani odnosi vzrok radosti?

Kdo potrebuje vero?

Preberi 1 Pt 1,5. Kadar verujemo v Boga, nas »Božja moč čuva in po veri ohrani za zveličanje, pripravljeno, da se razodene v poslednjem času.«

Kdo potrebuje vero, ko gre vse dobro? Kdo potrebuje Boga? Kadar pa se naš svet sesuje in se znajdemo pred nedobrodošlo spremembo, pa odkrijemo, da ga potrebujemo. Ko se nanj zanesemo, da nam bo pomagal prilagoditi se vsaki razmeri, se izpostavimo. Na Boga se zanašamo, da nas bo podpiral in ne bo dovolil, da bi se veja zlomila pod nami. Takrat govorimo: »Tega ne bom zmogel sam – nate se zanašam, da mi boš pomagal.«

Kolikor večja je naša težava, toliko večje je nelagodje. Ko pa se naučimo zaupati Bogu večje težave, se naša vera okrepi. Vsakič ko mu zaupamo, da bo poskrbel za nas in prišel po nas, smo bolj veseli, saj se počutimo vedno bolj varne.

* * *

4. NE GLEJ...

Temeljna misel: Premagovanje občutka manjvrednosti

Jezus se je v svoji službi velikokrat dotaknil ljudi, na katere je družba gledala kot na manjvredne. Ko so spoznali, da jih ljubi, je občutek manjvrednosti izginil. Bistvo Božjega kraljestva je vrednost, ki jo Bog da posamezniku.

»Poglejte, koliko ljubezen nam je dal Oče, da se imenujemo Božji otroci, in smo tudi. Zato nas svet ne spoznava, ker njega ni spoznal.« (1 Jn 3,1)

Ta teden raziskujemo občutek manjvrednosti. Od kod prihaja? Ali ima pomembno osnovo? Kako ga premagati? V tem nauku bodo najstniki:

1. Iskreno preiskali svoje življenje in poiskali šibke in močne točke.
2. Spoznali, da jih ima Bog za vredne, da je zanje umrl.
3. Storili kaj, da se izboljšajo.

Svetopisemsko besedilo

1 Pt 2,9; 1 Jn 3,1-3; Jn 15,16; Mt 25,14-30; 2 Pt 1,3-8

Obris dediščine

Kako ravnamo in čutimo v danih razmerah, je sad tega, kdo smo. Preberi 1 Jn 3,1. Bog nas je naredil za svoje otroke, dediče njegovega kraljestva. Preišči Sveto pismo in pridobi še več podrobnosti o našem izvoru. Delajte v parih. Vsak par naj ima Sveto pismo in papir, na katerega bo zapisoval. Poiščejo naj čim več besedil o tem, kako smo povezani z Bogom.

Po nekaj minutah reci skupinam, naj nehajo in povedo, kaj so odkrili. Določi koga, da bo pisal besedila in kratek povzetek na tablo ali velik kos papirja, da bo ves razred lahko videl končni izid. Ko naredite to, se pogovorite, kako lahko dejstvo, da se spominjamo, kdo smo, vpliva na naš občutek manjvrednosti.

Igra

Med pripravo se spomni več okoliščin, v katerih se najstnik lahko počuti manjvreden. Na primer: pri uri biologije izvem kaj, v kar ne verujem. Učitelj se ne meni dosti za moje razloge. Tudi nekateri sošolci menijo, da sem čuden.

Takšne primere napiši na kartončke in jih pripravi za soboto.

Pri proučevanju razdeli razred v skupine po 4 do 6 najstnikov in daj vsaki skupini kartonček s primerom. Povej jim, naj pripravijo kratko igro, ki naj bo povzetek njihovega primera. V petih minutah naj se pogovorijo o vlogah, potem pa jih pokliči skupaj. Vsaka skupina naj odigra igro. Morda boš moral celotni skupini povedati, da so sedaj občinstvo in da naj pozorno spremljajo igro.

Pogovorite se o prizorih in kaj lahko storijo najstniki, da bi imeli dobro mnenje o sebi in svojih zmožnostih.

Pravljice

Obstaja veliko zgodb, ki so podobne pravljici o grdem račku. Mladi naj ti naštejejo pravljice, ki ponazarjajo 1) kako lahko odkritje pravega izvora značaja spremeni dožemanje samega sebe in 2) kako so čigave spodbudne besede ali dejanja povzročile korenito spremembo na boljše v življenju koga drugega. Ko boš ugotovil, da razred vidi povezavo med zgodbami in resnicami, katere nas učijo, jih lahko razdeliš v manjše skupine.

Vsaka skupina naj prebere eno ali dve Jezusovi priliki in ju razloži. Na primer: nekaj pomembnih besedil je v Lk 15,4-7; 15,8-10; 15,11-31; 13,18-21; 11,33-36; 10,30-37; 8,16-18. Vsaka skupina naj pove, kaj so prilike sporočale ljudem z občutkom manjvrednosti. Po tem ko so se v majhnih skupinah pogovarjali o svojih prilikah, naj se združijo in povedo svoje mnenje vsemu razredu.

Iskanje nadarjenosti

Povej, da ima vsak v razredu posebne nadarjenosti, od katerih jih veliko sploh ni odkritih. Razdeli papir in pisala in

reci, naj razmislijo o soverniku na svoji levi strani (skupina naj sedi v krogu) in zapiše njegove nadarjenosti. Na papir naj ne pišejo imen. Poberi papir. Nekdo naj na list papirja piše, drugi pa naj mu narekuje. Sedaj ste pripravljeni za razpravo. Če imaš veliko skupino, jo razdeli na manjše po 6 do 8 mladih. Na koncu jih lahko spet združiš in poprosiš vodja vsake skupine za kratko poročilo.

Naslednji postopek ponovi za vsak list papirja, ki ti ga vrnejo: naj bralec, ki ste ga določili, bere z enega lista. Pisar pa naj piše nadarjenosti. Potem naj skupina predlaga, kako 1) lahko zavest o tem, da ima to nadarjenost, povzroči, da se počuti manjvreden; 2) kako lahko razvije to nadarjenost in 3) kako bi lahko to nadarjenost uporabil, da bi bil kdo drug samozavestnejši. Prepričaj se, da je pisar zapisal vse pomembne točke. Če je članom skupine prijetno drug z drugim, lahko imajo korist od tega, da vedo, katera nadarjenost pripada komu.

* * *

5. JUNAKI ALI PUŠČAVNIKI

Temeljna misel: Pripadnost

Bog je odgovoril na vprašanje: »Kam spadam?« Razumevanje naših vrednot pa nam pomaga pričeti prepoznavati naš prostor v svetu okoli nas in naš odnos z Bogom.

»Sedaj pa pravi tako Gospod, ki te je ustvaril, Jakob, in ki te je upodobil, Izrael: Ne boj se! kajti odkupil sem te, poklical sem te po tvojem imenu; ti si moj!« (Iz 43,1)

Najstniki, ki iščejo svojo osebnost, so ranljivi in se lahko podajo v skrajnosti, samo da bi čutili, da komu pripadajo. Ker se poskušajo razumeti, čeprav starši tega ne verjamejo, velikokrat najdejo uteho v svojih vrstnikih, ki so bolj pripravljeni prisluhnuti kakor učiti. Ta teden bodo najstniki izvedeli, da:

1. Je pripadnost splošna potreba (to velikokrat preseneti najstnike, saj menijo, da so edini ranljivi).
2. Lahko našo potrebo po pripadnosti zadovolji Bog.
3. Naše vrednote in cilji določajo, kje nam je udobno.

Svetopisemsko besedilo

Iz 43,1; Rim 12,4.5

Obisk

Če je v tvojem razredu deset ali manj otrok, lahko začnete razpravo tako, da mladi povedo svoje izkušnje s pripadnostjo. Vsak najstnik naj obiše drug oddelek sobotne šole v vaši cerkvi: kobacače, malčke, predšolske, šolske, odrasle... Ta obisk naj traja od pet do osem minut. Določi čas, kdaj naj se spet vsi vrnejo v vaš prostor, kjer se boste pogovorili o njihovi izkušnji.

Navadno nam ni prijetno obiskovati drugih skupin. Tako smo se navadili gibati v svojem krogu, da se zdi drugi svet – čeprav je lahko tako blizu kakor sosed – čuden in grozljiv.

Pogovor:

1. Kaj se je dogajalo v prostoru, ki si ga obiskal?
2. Kako si se počutil?
3. Ali se počutiš varneje v znanem krogu prijateljev?
4. Ali misliš, da bi lahko kaj pridobil, če bi razširil svoj prostor pripadnosti? Kako bi se tega lotil?

Otok ali celina?

John Donne pravi: »Nihče ni otok, povsem zase; vsak je del celine.« Dejansko pa na začetku življenja menimo, da smo središče in velikokrat edino opravilo vesolja. Ko pa se pričnemo zavedati obstoja drugih ljudi, imamo pred seboj dve nalogi: ločiti se od drugih, da nas prepoznajo kot edinstvene posameznike, in najti svoj prostor na celini človeštva.

To dvojje se zdi kakor nasprotna cilja. Morda se bodo tvoji mladi hoteli pogovoriti o teh dveh straneh v iskanju svoje istovetnosti.

Pogovor

Kako si na primer izbereš obleko? Ali je izbira odvisna samo od tvojega okusa? Ali si izbereš, kar nosijo drugi? Kakšen vpliv imajo starši?

Ali pride do odkritja, kdo si kot edinstveni posameznik, prej kakor pa do odkritja, kam spadaš v družbi, ali pa se morda oboje zgodi hkrati?

Telo

V besedilu v Rim 12,4,5 apostol Pavel ponazarja svoj pogled na to, kako skupaj spadajo posameznik in cerkev. Ta odnos je primerjal s telesom. Telo sestavlja več udov, vendar ima vsak ud svojo nalogo. Da bi bilo telo zdravo, morajo vsi udi delovati skladno.

Pogovor

1. Kako naj odkrijem, kateri telesni ud sem?

2. Kaj pa če mi moja vloga ne bo všeč, ko odkrijem, kateri ud sem? Ali imam kakšno izbiro?
3. Kakšne koristi ima človek, ko pripada cerkvi? Ali je pripadnost cerkvi isto kakor pripadnost Bogu?

Vrednote

Mnogi najstniki adventisti sedmega dne so povedali, da se boje raziskovati verovanja cerkve. Kadar na veliko sprejmemo niz verovanj ne da bi jih preizkusili in ovrednotili, jih redko razumemo. Mladi, ki tako sprejmejo svojo istovetnost, kar precej tvegajo.

Pogovor

1. Ali se je v redu spraševati, zakaj imajo tvoji starši določene vrednote? Ali pa naj kar sprejmeš, kar imajo oni za resnico in se strinjaš s tem?
2. Kaj pa to, kar pravi Bog? Ali se moraš vedno brez dvoma strinjati z vsem, kar pravi in dela?

Primerjaj Job 2,7-10 s 7,19-21 in z 42,1-6. Job je imel težavo v tem, kako je Bog ravnal z njim. Po eni strani se ni bal omeniti, da ima težave, ko je treba razumeti Božja dejanja. Po drugi strani pa je priznaval Božjo veljavo in je bil pripravljen sprejeti dejstvo, da so nekatere stvari prezapletene, da bi jih razumel.

Primerjaj Žal 3,4-9.16-18 s 3,19-27. Bog je rekel Jeremiju, naj trmastemu in neposlušnemu ljudstvu pove neprijetno sporočilo. Jeremija pa si ni tako predstavljal življenjskega dela. Zapis pa pravi, da je bilo njegovo življenje polno silnih, strastnih prošenj, sooočenj in nazornih primerov, ki jih je Jeremija podal posmehljivemu ljudstvu, da bi jih pripeljal k Bogu.

Jeremija se je pritoževal nad svojim težavnim življenjem. Poskušal je razumeti to, kar se je zdelo v Božjem ravnanju protislovno. (Glej Jer 4,10) Vedno pa se je oklepil Boga, odločen, da osmisli življenjske težave iz Božjega zornega kota.

Vprašaj, zakaj so potrebne vrednote. Ali mi bo ta vrednota koristila? Ali bom srečnejši z njo? Ali lahko ta vrednota koristi meni in družbi kot celoti tudi dolgoročno? Poskusi dobiti celotno sliko.

Katere prednosti boš pridobil s primerjavo vseh drugih vrednot z Božjimi? Ali obstajajo pri tem tudi pomanjkljivosti?

Ljudje ne moremo docela razumeti Božjega vidika. V Iz 55,8-12 je to jasno povedano. Zakaj naj torej poskušamo? To besedilo vsebuje mnogo razlogov. Ko ugotovimo, kje smo v našem odnosu z Bogom, bodo naše življenje, istovetnost in vrednote zavzeli svoj prostor.

Raziskujte vrednote družbe, vrednote staršev in Božje vrednote, da bi jih popolnoma razumeli.

* * *

6. PRIJATELJI – KDO PA JIH POTREBUJE

Temeljna misel: Prijateljstvo

Večina trajnih prijateljstev se ne zgodi kar sama od sebe. Da bi prijateljstvo delovalo, je potrebna izročitev.

»Je prijatelj, ki je zvestejši od brata.« (Prg 18,24)

Prijateljstvo se gradi na zaupanju. Pravi prijatelji so si vedno na voljo. V nauku tega tedna bodo mladi izvedeli, kako pomembno je:

1. S prijatelji ravnati spoštljivo.
2. Ceniti zaupanje in ga ne izdati.
3. Prisluhnuti in podeliti dobre in slabe čase.

Svetopisemsko besedilo

Prg 17,17; Prg 18,2.8.13.24; Prg 22,11; Prg 26,20.22

Lastnosti pravega prijateljstva

Mladi naj zapišejo lastnosti svojega najboljšega prijatelja. Vsak naj prebere svoje in vse to zapiše na tablo. Nekaj od naslednjega je treba omeniti: daje podporo, zvest, zaupljiv, dober poslušalec, sprejemajoč in velika pomoč, zna zadržati skrivnosti, je sočuten.

Sedaj pa naj mladi ocenijo sebe glede na te lastnosti: ali so se dobro odrezali ali pa jih čaka še veliko dela? Lahko razmnožiš list papirja, na katerem boš imel napisane zgoraj omenjene lastnosti in pod njimi ocene od 0 do 5. (0 pomeni še veliko dela, 5 pa, da nam gre izvrstno.)

Pogovor

Pogovorite se o lastnostih prijateljstva, ki ga spoznamo v pripovedi o Jonatanu in Davidu ali pa o prijateljstvu med Naomi in Ruto.

Biti odprt in se učiti zaupati

Mladi naj povedo svojo izkušnjo ali pa se spomnijo filma, kjer se je vse dobro končalo, ker je eden od prijateljev zaupal drugemu.

Da bi se naučili zaupati, lahko poskusite z igro »padec zaupanja«. Najstnik naj stoji na stolu z zaprtimi očmi, šest drugih pa naj za njim sklene roke in oblikujejo zibel, v katero bodo ujeli padajočega. Ko so pripravljeni, reci stoječemu na stolu, naj bo kolikor se da tog in naj se nagne nazaj, da pade v roke drugih. (Če je kdo pretežek, sodeluj kot učitelj.) Razred lahko razdeliš v skupine po štiri in naj to poskušajo med seboj. Vsak naj poskusi pasti.

Pogovor

Kako je zaupati drugim? Kako je bilo pasti, vedoč, da je tvoja varnost v rokah drugih? Pričnite razpravo o dejstvu, da je Jezus prijatelj, ki je vedno na voljo, da te podpre, Prijatelj, ki mu lahko vedno zaupamo.

Sposobnost poslušanja

Scott Peck nam pravi, da je eden največjih darov, ki jih lahko komu podarimo, ta, da mu resnično prisluhnemo – da smo popolnoma pozorni. Vprašaj mlade, kdaj so nazadnje slišali ali izrekli kaj takšnega: »Ne poslušaj me!« Bog ni samo obljubil, da nam bo na voljo, kadar molimo, temveč nam zagotavlja svojo popolno pozornost.

Resnično prisluhniti

Razdeli razred v skupine po tri. Eden naj pove, kaj rad počne ali pa, kako je spoznal Jezusa in o vplivih v krščanskem življenju. Druga dva naj napeto poslušata in potem poskušata ponoviti vse, kar jima je prvi povedal. (To je težka naloga.) Naloga prvega pa je, da si zapomni, kaj sta druga dva izpustila. Končno bo pripovedovalec povedal, ali sta resnično poslušala ali ne. Vsak naj dobi priložnost povedati svojo zgodbo in vsak naj bo poslušalec.

Pogovor

Ali meniš, da je v priliki o bogatem mladeniču Jezus resnično prisluhnil, in ali misliš, da je mladenič slišal, kaj je rekel Jezus, ali pa je potreboval čas, da je to dojel? Ali si je mladenič resnično želel, da bi mu Jezus prisluhnil, ali pa je samo hotel odobritev smeri, v katero je že bil usmerjen?

Širjenje kroga prijateljev – I

Pogosto se zadržujemo v socialno-ekonomsko-kulturni skupini, v kateri smo odraščali in kjer smo si našli prijatelje. Čeprav s tem ni nič narobe, pa zamujamo obogatitev in rast, ki smo je deležni, če se družimo tudi s kom, ki ni iz naše kulture. Ko je Jezus v Jn 15,14-17 imenoval svoje učence za prijatelje, jih je izzval, naj gredo in naredijo še več prijateljev ali učencev: Zapovedal jim je, naj gredo in obrodijo sad.

Vsakomur v razredu nalepi nalepko z imenom in naslednjim:

Jan, 15 let, živi zunaj Selnice, kjer je samo 350 prebivalcev.

Andrej, 15, živi v Selnici, kjer je samo 350 prebivalcev.

Jana, 14, je nora na tenis.

Mojca, 13, ljubi tenis in ima lastno igrišče.

Marko, 16, misli, da je Andrej nezmotljiv.

Grega, 14, je bil na poletnem taboru.

Filip, 13, je užival v poletnem taboru.

Mladi naj se sprehodijo med seboj in preberejo nalepke ter se odločijo, s kom bi se najboljše sprijateljili.

Pogovor

Vprašaj: »Zakaj si se odločil zanj?« Ali kdo ni mogel najti možnega prijatelja? Včasih nas pritegnejo zanimanja za podobne reči in podobne izkušnje, pogosto pa ugotovimo, da se privlačijo nasprotja.

Širjenje kroga prijateljev – II

Daj vsakomur list papirja s tremi istosrediščnimi krogi. Najmanjši v sredini predstavlja najstnika (z naslovom »JAZ«).

Naslednji krog (malce večji) ima naslov »MOJI NAJBOLJŠI PRIJATELJI«. Naj mladi napišejo imena. Zadnji in največji krog pa naj ima naslov »DRUGI PRIJATELJI«. Spet naj napišejo imena. Na strani pa naj bosta dva kroga, ki sta popolnoma ločena. En ima naslov »LJUDJE, KI NISO MOJI PRIJATELJI« in drugi »LJUDJE, KI NISO NIKOGARŠNJI PRIJATELJI«. Morda bo težko omeniti imena pred celotnim razredom, zato naj zadeva ostane osebna, vendar rešite vprašanja v pogovoru, ki sledi.

Pogovor

Kako je koga najboljše predstaviti Jezusu? Katero vlogo ima prijateljstvo?

Izziv

Ta teden poskusi pritegniti koga, ki si ga postavi v druga dva kroga: »Ljudje, ki niso moji prijatelji« in »ljudje, ki niso nikogaršnji prijatelji«.

* * *

7. PRIVLAČNOST – NEPRIVLAČNOST

Temeljna misel: Zmenki

Tema o odnosih med moškimi in ženskami je pri najstnikih vedno vroča. Ta nauk se ukvarja z izzivi, ki jih ustvarjajo zmenki.

»Zato se opominjajte med seboj in služite drug drugemu v napredek, kakor tudi delate.« (1 Tes 5,11)

Najstniki imajo precej vprašanj o odnosih med moškim in žensko. Ta teden bodo mladi:

1. Spoznali nekaj izzivov, s katerimi se ubadajo na zmenku.
2. Se pogovarjali o praktičnih težavah začenjanja in končevanja zmenka.
3. Razumeli, da bo kristocentrično stališče do zmenka ublažilo veliko zapletov na zmenku.

Svetopisemsko besedilo

1 Tes 5,11; Mt 5,3-10; Rim 12,17-19

Razlike med spoloma

Velikokrat se zgodi, da nam vnaprej zamišljene zamisli o predstavnikih nasprotnega spola lahko povzročijo težave v odnosih z njimi. Za začetek proučevanja tega tedna opravi anketo v svojem razredu, da pridobiš mnenje o vlogi spola in vzorcih. Fantje naj sedejo na eno stran razreda, dekleta pa na drugo. Vsak naj odgovori na naslednje navedene izjave:

Se močno strinjam – naj živahno pomaha z roko

Včasih se strinjam – dvigni roko

Neodločeno ali pa se ne strinjam – sedi s prekrizanimi rokami

Nikakor se ne strinjam – palce obrni navzdol.

Bodi pozoren na razlike med spoloma, ko bodo odgovarjali. Ali so v tvojem razredu vidna razhajanja med fanti in dekleti?

Pogovorite se o izjavah, ki so izzvale največ čustvenih odgovorov.

1. Če bi potreboval sočutje in razumevanje, bi se pogovoril z dekletom in ne s fantom.
2. Fantje so razumnejši kakor dekleta.
3. Fantje pogosteje razmišljajo o spolnosti kakor dekleta.
4. Dekleta hodijo na zmenke zaradi čustvene bližine, fantje pa zaradi telesne.
5. Dekleta so bolj muhasta kakor fantje.
6. Fantje se bolje odrežejo v okoliščinah, ki zahtevajo čustveno treznost in pogum.
7. Na zmenku je dekle odgovorno, da postavi meje telesnosti.
8. Dekleta so na splošno bolj nečimrna in sebična kakor fantje.
9. Biti »možat« pomeni biti brez čustev.
10. Biti »ženstvena« pomeni biti čustvena.
11. Če je fantu dekle všeč, ga mora običajno tudi telesno privlačiti.
12. Dekleta se veliko ukvarjajo s seboj; fantje pa razmišljajo o pomembnejših vprašanjih.

Kaj če se mi ne uspe dogovoriti za zmenek?

Najstnik meni, da je vreden kot človek, če se veliko giblje v družbi. Če torej nima veliko družabnega življenja, bo njegova samozavest padla. Če te nasprotni spol ne sprejema, je to udarec tvojemu jazu in lahko povzroči potrnost, jezo, upor in celo samomor.

Začnite tako, da mladi napišejo razloge za zmenke na tablo. Potem naj napišejo, zakaj je tako grozno, če ne hodijo na zmenke. Vzroki so lahko samozavest in zaskrbljenost, kaj si bodo drugi mislili o njih.

Naj vam je to všeč ali ne, nam družba vsiljuje mnenje, da naj bi življenje preživel v dvoje. Celo Sveto pismo priznava dejstvo, da nismo bili ustvarjeni, da bi bili sami. (1 Mz 2,18) Kaj je torej treba narediti, če se zdi, da ne moreš najti posebnega prijatelja?

1. Razmisli o svojih razlogih, zakaj želiš iti na zmenek. Ali samo poskušaš na koga narediti vtis? Ali se počutiš nepopolnega, če ne moreš koga imenovati za »svojega«? Ali iščeš telesno bližino? Katere dobre razloge za zmenek lahko našteješ? (Glej 1 Tes 5,11; Kol 3,14; Ef 5,29-31)
2. Zavedaj se, da tvoj zmenek ne bo naredil tvojega življenja popolnega. Kako lahko pričakuješ, da bo kdo drug srečen s teboj, če sam nisi zadovoljen s seboj? Če se sedaj ne počutiš popolnega, kako pričakuješ, da bo oseba nasprotnega spola trajno rešila to težavo? Mnogokrat mladi brezglavo pohitijo v odnose in se poročijo, preden se prične postopek dozorevanja. Čez nekaj let par prične razpadati, ker sta se spremenila od takrat, ko sta se spoznala. Ne podcenjujte pomembnosti odkrivanja, kdo ste – neodvisno od drugih. Če si lahko zadovoljen s seboj, boš veliko srečnejši z drugimi.
3. Zavedaj se, da je hoditi na zmenke samo ena od mnogih pomembnih stvari, ki jih moraš opraviti. Torej, videti je, da vsi hodijo na zmenke. To počne večina, ko prične dozorevati. Je pa tudi veliko drugih pomembnih delov življenja, ki se jih moraš udeležiti: izbira poklica, postavitev vrednot, dobiti izobrazbo, najti prijatelje, razviti nadarjenosti.

Kaj narediti, ko razpade moja zveza?

Večina se ne poroči s prvo osebo, s katero gre na zmenek. Pravzaprav je celo boljše, da tega ne store. Torej je razumno sklepati, da se morajo ti prvi odnosi nekoč končati. Pa vendar malo ljudi razume, kako naj dostojno končajo zvezo.

Ali lahko kdo v tvojem razredu pove, kakšno vojno stanje je preživel ob končevanju zveze? Zakaj se je par odločil končati zvezo? Ali bi se lahko prekinitvev kako preprečila? Kako sta se počutila ob ločitvi? Koliko časa je trajalo, da sta to zvezo prebolela?

V Svetem pismu prouči zgodbe o ljudeh, ki so videli, da njihova zveza ne deluje in so se to odločili spremeniti. Pogovo-

rite se o tem, zakaj sta se dva ločila ali zakaj je ena oseba zavrnila prijateljstvo druge osebe. Ocenite uporabljene sloge: nasilen, nežen, iskren, sporazumen itn. Česa te ti dogodki uče o prekinitvi zveze?

1. Abraham in Lot: 1 Mz 13,1-13
2. Abraham in Agara: 1 Mz 21,9-14
3. Jakob in Laban: 1 Mz 31,1-3.22-55
4. Jožef in Potifarjeva žena: 1 Mz 39,6-20

1. Če si ti tisti, ki pusti drugega, povej, kako lahko prekineš zvezo in hkrati povzdigneš krščanska merila: ljubezen, spoštovanje in prijaznost? Čeravno so prekinitve vedno boleče, pa ni treba, da so grobe.
 - a. Uporabi prijazne besede, da se izogneš jezi. (Prg 15,1) Ne napadaj človekovega značaja. (»Si preveč ljubosumna;« »Si navaden lažnivec.«) Namesto tega se osredotoči na to, da nežno poveš, kar pač moraš. Osredotoči se na svoje občutke, ne pa na pomanjkljivosti drugih oseb.
 - b. Ne podiraj, marveč gradi. (Rim 15,1.2) Oseba naj ve, da je še vedno vredna ljubezni in pozornosti koga drugega – če to ne more biti tvoja ljubezen in pozornost.
 - c. Resnico povej z ljubeznijo. (Ef 4,15) To pomeni, da bodi obziren. Oseba naj te zapusti z nedotaknjnim dostojanstvom in samozavestjo.
2. Če si tisti, ki ga je drugi pustil, potem si oglej nekaj misli, ki si jih velja zapomniti, če se ti bliža prekinitve zveze:
 - a. Ne poskušaj se maščevati. (Rim 12,17.19) Morda boš najprej pomislil: »Prizadel me je, sedaj pa bom jaz njega prizadela še bolj.« Na dolge proge je boljše hladnokrvno in častno sprejeti poraz.
 - b. Poskusi se potruditi za miren odnos. (Rim 12,18) Če sta oba kristjana, sta še vedno člana iste družine. Morda bo sprva težko spet ostati »samo prijatelj«, vendar je to boljše, kakor pa da se grdo gledata, se

poskušata drug drugemu izogniti in si izmenjavata grde besede.

- c. Ne bodi prestrog s seboj. V Rim 12,18 piše: »Če je mogoče, kolikor je v vaši moči, imejte mir z vsemi ljudmi.«

* * *

8. KRISTJANI S KITAJSKIMI PALIČICAMI

Temeljna misel: Prijateljstva z nekrstjani

Vedeti, kaj mislijo drugi, je ključ, da dosežemo ljudi z evangelijem. V tem nauku si pogledaj, kako naj spoznamo nekrstjane prav tam, kjer so.

»Kristusa pa kot Gospoda posvečujte v svojih srcih. Pripravljeni bodite vedno na odgovor vsakemu, ki vas vpraša za vzroke upanja, ki je v vas, toda s krotkostjo in strahom.« (1 Pt 3,15)

Naši nauki ta mesec poudarjajo krščanske odnose z drugimi. Vrhunec teh proučevanj pa bomo dosegli z raziskavo naših odnosov z nekrstjani. Kdo so? Kaj si mislijo o nas? Kako jih lahko dosežemo? Ta teden bodo najstniki:

1. Prepoznali možne razloge za nevero nekrstjanov.
2. Se seznanili z nekaterimi filozofijami, ki jih osvojijo nekrstjani v svojem iskanju odgovorov.
3. Spoznali, kako pomembno je razumeti, katera vprašanja zastavljajo nekrstjani.
4. Spoznali, da moramo priti k nekrstjanom tja, kjer so, če jih želimo spoznati.

Svetopisemsko besedilo

1 Pt 3,15; Jn 3,16.17; Gal 6,9

Katera vprašanja?

Tim Timmons, zelo znan pisec in pridigar, je nekoč dejal: »Ko končamo svoje izobraževanje, ki je polno 'vseh odgovorov', je zelo lahko pridigati te odgovore ljudem, ki sploh ne zastavljajo takšnih vprašanj. In dokler ne poznam vprašanja, odgovori niso pomembni. Na svojo nalogo gledam takole: Če se ne povežem s svojim svetom, se moj svet ne bo nikoli povezal z mojim Bogom.« /*Leadership*, jesen 1985/

Vprašaj mlade, ali vedo, na katera vprašanja si neverni želijo odgovore. Zapišite jih na tablo. Vprašanja so lahko strogo verska in preprosto življenjska. (»Kako naj odpravim stres v svojem življenju?« »Kam naj se obrnem, če imam težave s starši?«)

Zakaj obstajajo neverni?

Včasih smo tako zasedeni s svojimi razlogi za verovanje, da težko razumemo, zakaj se naše verovanje ne zdi vsem tako logično in lepo in zakaj se ne trudijo, da bi verovali enako. Mnogi med nami smo odrasli s takšnimi verovanji, zato se nam zde tako naravna kakor dihanje. Potem pa se sprašujemo, zakaj smo tako neučinkoviti v oznanjevanju teh verovanj drugim. Preberi dogodek, ko so učenci neučinkovito poskušali pričati v Mt 17,14-21. Kaj je manjkalo?

David Wesley Soper v svoji knjigi *Pismo dvomljivcem /Epistle to the Skeptics/* trdi, da je ateizem odgovor na neprimerno vero. Ali se tvoji mladi strinjajo s to teorijo ali ne? Zakaj da ali ne?

Ne glede na to, moramo biti previdni, da naše krščansko življenje komu ne doda razlogov, da ne veruje. Neverni se velikokrat negativno odzovejo na kakšen vidik vere. Sledi nekaj stališč, ki lahko ljudi odvrnejo od Boga. Mladi naj zapišejo še kakšno.

1. Kristjane tako skrbi prihodnji svet, da jim je za sedanjí prav malo mar. Simonovi starši se ločujejo; njegove ocene so tako nizke, da bo morda moral ponavljati razred, pa še njegovo dekle je noseče. Razmišlja o samomoru, kajti to se zdi edina možna pot iz njegovih težav. Ali lahko rečeš Simonu, naj preprosto moli glede tega, pa mu bo Bog dal moč, ki mu je potrebna?

Najbrž Simon išče odgovor, ki bi bil otipljivejši od tega. Potrebuje prijatelja, potrebuje skrbnika, potrebuje denar za zdravniške račune svojega dekleta. Znašel se je v stiski in ni

navajen zanesti se na nevidno Moč, zato bi bilo preveč, če bi to zahtevali od njega.

Kako bi tvoj razred pričal Simonu? Preberite misli v Jak 2,14-26.

2. Kristjani dajejo vtis, da njihova cerkev obstaja zaradi sebe, ne pa zaradi sveta. Včasih kristjani menijo, da lahko Bog opravi svoje delo samo po njih, brez njih pa Bog ni nič. To je precej domišljavo mišljenje. Kaj je o tem rekel Jezus? (Glej Lk 19,39.40) Sedaj pa preberite Jn 3,16.17. Celotna zasnova zveličanja ima središče v Kristusovem odnosu s svetom in njegovo ljubeznijo do sveta. S čim dajemo včasih vtis, da ne želimo imeti ničesar s svetom in ljudmi na njem?
3. Kristjani dajejo svetu vtis, da so neizprosni, togi, hladni roboti, ki ne sprejemajo ljudi in se zanje ne menijo. Od nekristjanov velikokrat slišimo dvoje pritožb:
 - 1) kristjani ne delajo, kar govorijo in
 - 2) kristjani delajo, kar govorijo – celo ko to ni logično ali praktično. Neverni trdijo, da vera, ki ne more spremeniti svojih predanih vernikov, zanesljivo ne more spremeniti tistih zunaj cerkve.

Cerkev adventistov sedmega dne veliko govori o svojem daru preroštva, ki daje našim verovanjem posebno razsežnost. Pa vendar verniki pogosto pozabljajo, da ta dar preroštva ni »nič«, (1 Kor 13,2) če nimamo največjega daru od vseh, ki je ljubezen.

Kam se nekristjani obrnejo po odgovore?

Medtem ko mnogi poiščejo odgovore na svoja vprašanja v krščanskih cerkvah, pa jih veliko ne gre v cerkev ali pa jih preneha hoditi tja, če v njej ni česa, kar bi jim bilo všeč. Mnogi se zadovoljijo s filozofijami. Povej mladim, da nihče nima vseh odgovorov. Kako bi lahko kristjani predstavili bolj zapeljiv »paket« od mnogih filozofij? Ali naj se sploh poskušamo

predstaviti v prijetnejši luči? (Glej, kako je sam Jezus oglaševal sebe v Mt 11,28-30. Za primerjavo preberi še Mt 7,13.14.)

1. **Ateizem.** Ateist pravi: »Boga ni.« Ni nujno, da to pomeni, da je množični morilec, nemoralnež ali da ogroža družbo. Mnogi ateisti so pošteni in iskreni. Iz nekega razloga pa so se odločili, da Bog zanje ne obstaja. Mladi naj razmislijo o okoliščinah ali dogodkih, ki lahko povzročijo, da pride kdo do takšnega sklepa. Kako bi najboljše dosegli ateista?
2. **Agnosticism.** Medtem ko ateist pravi: »Boga ni,« agnostik pravi: »Ne vem.« Agnostiki navadno še iščejo. Zato je zelo pomembno ugotoviti, katera vprašanja zastavljajo ljudje. Če lahko odgovoriš nanje, se bodo vsaj ustavili in premislili o tem, kar si rekel. Agnostiki so dvomljivci. Vere ne upoštevajo. Vedno zahtevajo dokaz. Kateri pristop bi bil najboljši za agnostika?
3. **Novodobno gibanje.** Novodobno gibanje se je v preteklem desetletju resnično razmahnilo. Ljudje iz vsake vere so povzeli del ali pa vso miselnost tega gibanja. Nova doba veruje v holizem – edinstvo telesa in uma, jaza in skupnosti, družbe in narave, posameznika in splošnih zamisli, preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Mnogi med njimi pozdravljajo Jezusa kot prvega novodobnika, modrega učitelja, ki je prinesel notranjo ubranost ter učil, naj svetu vlada mir. Novodobniki verujejo, da vsa moč prihaja iz notranjosti, da sprememba pride iz boljšega razumevanja samega sebe. To razumevanje lahko poglobiš, če izveš kaj o preteklih življenjih svoje duše. Reinkarnacija (ponovno utelešenje), kanaliziranje, meditacija in številne druge izmišljotine za napovedovanje prihodnosti so vsi del novodobnega gibanja. Katera skupna verovanja ali vrednote delimo z novodobnim

gibanjem? Kako lahko te skupne točke uporabimo, da bi dosegli pripadnike Nove dobe?

- 4. Posvetni humanizem.** Humanisti verujejo, da je človek v osnovi dober, ne pa slab. Če odraste in se razvije v zdravem okolju, se bo odločal tako, da bo najboljše zanj. Človeštvo bo na koncu odkrilo vzroke za vse bolezni. Ključ do spoznanja tega je boljše razumevanje samega sebe in drugih. Humanisti na veliko verujejo v osebne odnose, ljubezen, razumevanje, sprejemanje, upanje, osebno poštenost in notranje vrednote. Česa se lahko naučimo od humanistov? V čem ima krščansko sporočilo več upanja kakor humanistična filozofija?
- 5. Osnovne filozofije.** Kulti in osnovne filozofije so postali priljubljeni okoli leta 1970. Mnogo jih je od takrat izginilo, zamenjale pa so jih nove. Zakaj so kulti privlačni? Kakšna oseba se pridruži kultu? Kaj lahko oseba najde v kultu, česar ne more najti v krščanstvu?

Druga miselnost, ki je postala pred kratkim priljubljena, je poganstvo. Veliko verovanj so prevzeli iz starodavnih druidskih obredov in običajev, kar vključuje klicanje bogov in duhov, čaranje in čaščenje narave. Ali so ljudje, ki to verujejo, odšli »predaleč«, da bi jih kristjani dosegli? Ali je možno, da imamo s temi ljudmi kaj skupnega? Kam naj gremo, da najdemo te ljudi?

Kako se glasi kristjanov odgovor?

Kako je Jezus odgovoril svetu, ki ga je potreboval? Odšel je ven k njim. Dejstvo, da je Bog postal človek, kaže, kako pomembno je, da se ljudje z resnico podajo iskat ljudi, ki jo morajo slišati. (Jn 1,1-14)

Mladi naj se spomnijo nekristjanov, ki jih poznajo. Potem naj si izmislijo sporočilo in pristop, da bi učinkovito dosegli ljudi, kjer so. Včasih pridemo na zamisel, da moramo že na prvem srečanju podati vsa naša glavna verovanja. Če je ljudi pritegnil način, kako ravnamo z njimi, bodo sčasoma želeli

izvedeti več o krščanstvu. Kakšno obljubo ima Sveto pismo zanje, ki menijo, da izkazovanje ljubezni in sprejemanje nista najučinkovitejši sredstvi pričanja? (Glej Gal 6,9)

* * *

9. DOBIČEK ZA POSLEDNJI DAN

Temeljna misel: Ustvarjalnost

Kristjani lahko uporabimo darove, ki so nam jih zaupala nebesa, ter z njimi izrazimo svojo hvaležnost našemu Stvarniku in ljubezen soljudem.

»Dobro, vrli in zvesti hlapec, v malem si bil zvest, nad veliko te postavim; pojdi v veselje svojega gospoda.« (Mt 25,21)

Biti kristjan je izziv. Biti ustvarjalen kristjan pa zahteva dodaten trud. Bog nam je dal um, s katerim razmišljamo, načrtujemo in ustvarjamo, tako torej v krščanskem življenju ni niti trenutka enoličnosti. Ta teden bodo najstniki:

1. Razumeli, kaj pomeni biti ustvarjalen.
2. Izvedeli, kako uporabiti ustvarjalnost, da bi obogatili krščansko življenje.

Svetopisemsko besedilo

Mt 25,14-30; Ps 51,10

Ustvarjalno razmišljanje

Dr. Carole Liberman, znana psihiatrinja, pravi: »Biti ustvarjalen pomeni odkriti kaj novega.« Prav tako pomeni biti voljan delati poskuse, tvegati spodrseljaj in po vsej možnosti izgubiti nekaj nadzora. Ustvarjalni ljudje preizkušajo zamisli, ki se zde njihovim prijateljem neumne. Ali potrebuješ za to kakšen poseben dar? Ne. Naučiti se moraš samo razmišljati v vseh smereh.

Dvigni po en predmet in vprašaj: »Kaj ustvarjalnega, novega in svežega, kar bi povečalo Boga, bi lahko počel človek s tem predmetom?« Mladi naj napišejo po tri stvari.

Predmeti:

1. Prazna pločevinka soka.
2. Vrečka suhega listja.
3. Vilica.

4. Pesmarica z izbranimi pesmimi
5. Tisoč tolarjev.

Dobre točke ustvarjalnosti

Najstniki naj odgovorijo na naslednja vprašanja:

1. Kako ustvarjalnost odganja dolgočas in enoličnost?

Ko je Bog ustvarjal svet, ni naredil vsega enakega. Samo pomisli, kako dolgočasno bi to bilo. Namesto tega je naredil visoka drevesa in nizko grmičevje, barvite in preproste ptice, ženske in moške.

2. Kako nam ustvarjalnost pomaga, da se učinkoviteje odzivamo na svet?

Daje nam možnosti. Kako lahko to mladim pomaga pri izbiri poklica, ravnanju z denarjem in obiskovanju šole?

3. Kako nam ustvarjalnost pomaga zadovoljiti naše posebne potrebe?

Ljudje so si želeli odpraviti na zahod iskat zlato in druge minerale, toda potovanje z ladjo ali kočijami je bilo predolgo. Zato so pričeli graditi železnice.

Pogovorite se, kako še lahko ustvarjalnost pomaga zadovoljiti potrebe.

Potem preberite Mt 6,2.4. Spregovorite o tem, kako bi lahko vaš raz-red uporabil naslednji delovni načrt.

Moralnost in ustvarjalnost

Kristjani se moramo naučiti ustvarjalno odgovoriti na zadeve, ki trkajo na vrata našega življenja in vesti.

Pogovor

Pogovorite se o naslednjih okoliščinah. Odločite se, na kateri ustvarjalni način bi s tem opravila moralno odgovorna oseba.

1. V telefonski govorilnici najdeš denar in nikakor ne moreš ugotoviti, čigav je.
2. Veš, da je nekdo goljufal pri izpitu iz geometrije.
3. Ugotoviš, da tvoj prijatelj uživa mamila in da jih kupuje od nekoga v internatu.

4. Za dekleta: Tvoja sostanovalka je noseča.
5. Za fante: Tvoj sostanovalec je kriv za dekletovo nosečnost.

V vsakodnevnem življenju

Kako ustvarjalen naj bo kristjan? Mladi naj preberejo 2 Kor 5,17 in Kol 3,9.10.

Pogovor

Zapiši naslednje besede na tablo. Potem se pogovorite, kako biti ustvarjalen na teh področjih.

1. Življenjski slog. Po čem se krščanski življenjski slog razlikuje od sloga drugih? Predlagaj nekaj stvari, kot so zdrav način življenja, skromnost, učinkovita poraba časa, skrb za druge, oskrbnitvo časa, sposobnosti. Kako lahko ustvarjalnost pomaga na teh področjih?

2. Odnosi. Preberite 1 Kor 9,19-23 v kakšnem sodobnem prevodu. Kako bi lahko besede apostola Pavla uporabili v svojem življenju? Razdeli mlade v skupine in naj si vsaka izmisli svoj način za gojenje in okrepitev določenih odnosov.

3. Proučevanje Svetega pisma in razumevanje. Vprašaj: »Komu se zdi proučevanje Svetega pisma dolgočasno?« Povej, da Sveto pismo ni dolgočasno – polno je vznemirljivih dogodkov, vrednih podatkov in celo humorja (preberite del Pregovorov). Težava je v tem, da nas človeškost ovira pri učinkovitem proučevanju. Vprašaj: »Kako bi lahko proučevanje Svetega pisma postalo koristnejše?«

4. Češčenje. Javno in osebno bogoslužje ne bi smelo postati rutina ali dolgočasno. David je predlagal: »Pojte novo pesem Gospodu.« (Ps 149,1) Vprašaj: »Kaj bi spremenili pri bogoslužju, če bi bili v cerkvenem odboru?« Mladi naj napišejo predlog za novi red bogoslužja. Sedaj naj isto naredijo za osebno bogoslužje.

Tveganje

Ustvarjalne zamisli so običajno nove in nepreizkušene. Da bi jih udejanjil, je potrebno tvegati. Bog je gospodar ustvarjalnosti. On jo je tudi ustvaril.

Iz Svetega pisma povej, kdaj je Bog ustvarjalno rešil težavo ali pa svojemu ljudstvu predstavil novo zamisel. Ali je bilo zajeto tudi tveganje? Tule je nekaj primerov:

1. Goliata je premagal najstnik in ne vojak. (1 Sam 17)
2. Jozafat si je priboril zmago nad sovražnikom s petjem namesto z bojem. (2 Let 20,1-30)
3. Jezus je nahranil množico z dečkovo malico. (Jn 6,1-13)
Pogovorite se tudi o drugih dogodkih, ko je bil Kristus ustvarjalen.

* * *

10. GENERAL IN RUNO

Temeljna misel: Vodenje

Če se zanašamo na Boga, da nam bo dal modrost, moč in vse, kar je dobro, lahko uporabimo voditeljske darove, ki nam jih je dal, in naredimo več, kakor pa smo si kdaj predstavljali.

»Kaj ti je storilo to ljudstvo, da si nadnje pripravil velik greh?« (2 Mz 32,21)

Ena vzvišenih svetopisemskih snovi je voditeljstvo. Ko se najstniki zavejo svojega prostora v Božjem delu na zemlji, lahko odigrajo glavne vloge v podobi voditelja. Ta teden bodo najstniki:

1. Spoznali, da je Bog najvišji voditelj in da lahko delamo dobro samo, če služimo Bogu in se zanašamo na njegovo modrost in moč.
2. Priznali, da lahko samo od Boga prejmemo lastnosti, ki so potrebne za močno vodstvo.
3. Spoznali primerne sloge voditeljstva in postali sposobni uporabiti osebni slog v poljubni razmeri.

Svetopisemsko besedilo

2 Mz 32,15-35

Voditelji, ki jih občudujemo

Mladi naj ti naštejejo imena voditeljev, katere najbolj občudujejo, in te zapiši na eno stran table. Imena črpajte iz različnih virov: svetovne zgodovine, slovenske zgodovine in vlade, cerkvene voditelje in misijonarje, priljubljene učitelje, starše in stare starše, ljudi, župane.

Pogovor nadaljujte in na drugo stran table napišite, vzroke, zaradi katerih mladi te ljudi občudujejo. Katere lastnosti se kar naprej pojavljajo? Podčrtajte nekatere lastnosti, ki so najbolj občudovane. Drugo na tabli zbrisi in naroči mladim, naj se spomnijo svetopisemskih osebnosti z enakimi lastnostmi.

Svetopisemski primeri

Sveto pismo je odličen učbenik za voditeljstvo, saj v njegovih dogodkih junaki nikoli ne zasenčijo ljudi. Ni nam podana samo celotna dejavnost, kakor pri Gideonu, ki je s tristo možmi premagal Madiance, ali pri Mojzesu, ki je popeljal velik narod iz Egipta, ali pri Esteri, ki je tvegala svoje življenje pred perzijskim kraljem. Prav tako lahko v Svetem pismu vidimo drhteče, dvomeče in prestrašene ljudi, ki se oprimejo Božje moči ali pa se zanjo ne zmenijo. Dano nam je pogledati tudi v zakulisje. Vidimo Boga in Satana, katerih pogovor ima trajne posledice. Vidimo, da se na zemlji bojuje za zadeve, ki so pomembnejše od samega življenja. Preveri, ali lahko mladi imenujejo imena voditeljev iz Svetega pisma, ki spadajo v naslednji slog vodenja:

1. Nekateri voditelji v Svetem pismu so bili samovoljni. Takšen vodja rešuje težave, prevzame oblast in se na hitro odloča. On ali ona je bolj usmerjen na nalogo kakor na ljudi in je v spopadu zelo napadalen. Znan primer je apostol Pavel. Salomon, Jozue, Sara, Štefan, Laban, Samson in faraon so še drugi primeri. Ti voditelji se niso bali izzivov in so se z njimi spopadli naravnost. Nalogo so opravili. Toda brez Boga, ki je usmerjal njihov slog vodenja, bi bili brezčutni, samozadovoljni in nepotrpežljivi.
2. Nekateri voditelji v Svetem pismu so bili demokratični. Ti ljudje so bolj usmerjeni na ljudi kakor na nalogo. So izraziti in spodbujajoči ter imajo veliko sposobnost, da druge sprejmejo in jim zaupajo. Zaupajo odgovornost in spodbujajo zvezo. V pogovorih želijo priti do sklepa. Peter, Barnaba, Aron, Rebeka, Abigaila, David in Savel so primeri te vrste voditelja. Vsekakor pa imajo tudi ti voditelji težave. Potrebujemo priznanje in se bojijo, da bi jih družba zavrnila. Prav tako so nagnjeni k neorganiziranosti.
3. Sveto pismo opisuje tudi primere voditeljev, ki uporabijo pristop udeleženca. Ti voditelji preložijo največ odgovornosti za odločitve in delujejo v vlogi podpore. Znajo sodelovati in se trudijo, da bi zadeve gladko tekle. So

praktični, dosledni in neomajni. Svetopisemski primeri so Abraham, Jakob, Marta, Srna, Nehemija, Izak in Ana. Ti voditelji se bojijo sporov, spremembe in pomanjkanja stanovitosti.

4. Birokratski slog voditeljstva je prav tako dobro zapisan v Svetem pismu. Ta slog voditelja poudarja naslednje postopke in politiko z uporabo organizacijskega sistema in ne toliko ljudi. Ti voditelji se osredotočijo na kakovost izdelka in korakoma delajo, da ga dosežejo. Poskrbijo za podrobnosti in se prepričajo, da so zadeve natančne in pravočasne. Svetopisemski primeri tega sloga voditelja so Mojzes, Estera, Elija, Jona in Janez. Ti voditelji so kritični do sebe in drugih. Lahko so zelo zahtevni. Prav tako jih preganja občutek negotovosti, bojijo pa se kritike.

Voljnost

Po pogovoru o lastnostih svetopisemskih voditeljev, ki jih občudujejo najstniki, jih vprašaj, ali lahko navedejo primere, ko se je voditelj, ki je uporabljal določen slog vodenja, naučil uporabiti drug slog, ko so okoliščine to zahtevale.

Pogovor

1. Ali je apostol Pavel vedno deloval odločno ter reševal težave in se trudil za sadove?
2. Preberite pismo Filemonu. Kateri pristop je apostol Pavel uporabil tukaj? (Pavlovo pismo je napisano v prepričevalnem tonu. Zveni zelo demokratično, čeprav včasih zaznamo njegovo samovoljnost, ki odmeva v prepričevalnem načinu. Samovoljni voditelji so nagnjeni k brezčutnosti, toda apostol Pavel se je naučil ceniti ljudi okoli sebe in je v svojih pozdravih na koncu pisem kazal svojo skrb zanje.)
3. Mojzes je bil običajen birokratski voditelj. Mladi naj se pogovorijo o 2 Mz 32,15-35. Kateri slog voditeljstva je Mojzes uporabil tukaj? Ali mladi menijo, da je ta slog tukaj upravičen? Zakaj?

4. Pogovorite se o različnih slogih, ki jih je uporabljal Jezus: recimo v templju, (Jn 2,13-17) ob smokvi, ki ni rodila sadu, (Mr 11,12-24) in pri zadnji večerji. (Jn 13,12-16) Zakaj so različni slogi uporabni? Kaj meniš, zakaj Bog spreminja način ravnanja s svojim ljudstvom skozi zgodovino?

* * *

11. TO JE TOREJ PRIČANJE

Temeljna misel: Pričanje

Za kristjane je pričanje način življenja, osnovna prvina duhovne rasti in priložnost, da sodelujejo s Stvarnikom.

»**Kajti priča mu boš pri vseh ljudeh o tem, kar si videl in slišal.**« (Dej 22,15)

Kristjani izkazujejo Božjo ljubezen. Ne morejo si pomagati. Znotraj njih gori silna želja, da bi drugim povedali, kaj je Zveličar naredil zanje oziroma še vedno dela v njihovem življenju. To se imenuje pričanje. V tem tednu bodo najstniki:

1. Razumeli, kaj pomeni pričati.
2. Odkrili, kako učinkoviteje pričati.

Svetopisemsko besedilo

Dej 22,15; Prg 14,5; Mt 24,14

Oči

V sobotno šolo prinesi pet različnih predmetov. Spravi jih v papirnato vrečko. Mlade pozdravi in potem počasi iz vreče vleci predmete ter jih polagaj na mizo. Ko bodo na mizi, povej mladim, da boste proučevali o pričanju. Potem spravi predmete nazaj v vrečo in razdeli papir in na njem napisana naslednja vprašanja. Seveda moraš sam poznati pravilne odgovore. Mladi naj ne preberejo navodil na papirju, dokler ne zapustiš prostora. Vsak mora imeti tudi pisalo. Potem odidi. Na voljo jim daj okoli tri minute, da dokončajo vajo.

Vaja opazovanja

Dragi najstnik: pravkar si bil priča nekemu dogodku v sobotnošolskem razredu. Prosim, odgovori na naslednja vprašanja:

1. Katere barve čevljev je nosil tvoj sobotnošolski učitelj?
2. Koliko predmetov je potegnil iz vrečke?
3. Kaj je bil prvi predmet, ki je prišel iz vreče?
4. Kaj je bil zadnji predmet, ki ga je pospravil v vrečko?

5. Kdo je prvi prejel tale vprašalnik?
6. Kaj je tvoj učitelj danes najprej dejal razredu?
7. Kaj je učitelj rekel, preden je zapustil prostor?
8. Katere barve oblačilo je nosil učitelj?

Potem se z mladimi pogovorite o izidih te vaje. Omeni, da je vsak zapisal, kar je osebno videl, ne pa kar je videl skupaj še s kom. Prav to je pričanje. Človek pove, kaj je videl ali doživel.

Premagati sramežljivost

Vsak je kdaj sramežljiv. Sramežljivost se pojavi ob pogovoru s predstavnikom nasprotnega spola, pri nagovarjanju velike množice ali pri pričanju za Kristusa. Sramežljivost je posledica strahu pred zavrnitvijo, povezovanja neškodljivih razmer s strašnimi ali pa posledica pomanjkanja sposobnosti. Mladi naj ti povedo tri razloge, zakaj so sramežljivi pri pričanju.

Pogovor

Pogovorite se, kako premagati sramežljivost pri pričanju. Zajemite te namige:

1. Spomni se, da nisi edini na svetu, ki ima težave s sramežljivostjo.
2. Vprašaj se: »Kaj me pravzaprav moti?« Ali ti ni lagodno, ali se ti je zavozljal jezik, ali ne veš, kaj naj rečeš? Katera znamenja se pojavijo – tresenje, potenje, jecljanje? Ali misliš, da nikogar ne bo zanimalo, kar imaš povedati? Ali se bojiš kritike? Ali se ti zdi, da boš ljudi odvrnil? Ko ugotoviš, kaj te moti pri pričanju, se lahko pričneš učinkovito braniti z dobrimi sadovi.
3. Izmisli si način, da odpraviš vsako težavno področje. Če se na primer pričneš tresti, ko naj bi pričel pričati, se nauči sprostiti. Če se bojiš, da bi odvrnil ljudi, vprašaj dobrega neadventističnega prijatelja, kaj bi ga prizadelo in kaj ga ne bi.

4. Vadi, vadi, vadi. Bolj ko pričaš, lažje postane. Vsak dan po malem pričaj. Prosi Boga, naj te vodi v razmere, kjer boš lahko uporabil svoje vedno boljše sposobnosti.

Osebno pričanje

Naj mladi pričnejo svoje enominutno osebno pričanje. To naj zajema:

Moje življenje preden sem spoznal Kristusa

Kako sem našel Kristusa

Kaj se je v mojem življenju spremenilo

Moji upi

Povabi mlade, naj svojo osebno izkušnjo zapišejo in jo potem glasno preberejo pred razredom.

O čem pričati

Ob osebni izkušnji se sproži kolo pričanja. Potem lahko pričenemo govoriti tudi o drugih področjih. Mladi naj preberejo naslednja besedila in odkrijejo, o čem lahko kristjani prav tako pričajo:

1 Jn 1,9

Jn 3,5-8

Heb 8,12

2 Kor 5,17

Ef 1,6

Jn 1,12.13

Ef 1,13

1 Jn 5,13

Poskušajte z razredom najti še več besedil, ki govorijo, o čem lahko pričamo.

Priložnost trka

Mnogi trdijo, da nimajo časa pričati. Vendar obstajajo načini, da lahko tvoja luč sveti tudi sredi najbolj polnega dne.

Pogovor

Razredu preberi naslednji seznam okoliščin. Vprašaj, kako bi lahko pričali, ne da bi zmotili življenjski ritem.

1. Tvoj najboljši prijatelj te osramoti pred vso šolo.

2. Obtožijo te goljufanja pri matematični nalogi, ti pa veš, da si nedolžen.
3. S prijateljicami si v nakupovalnem središču, pa pride mimo tebe čeden fant.
4. Umre stara mati tvojega sostanovalca.
5. V soboto zvečer se s prijatelji odpravite v videoteko, da bi si izposodili nekaj filmov.

* * *

12. NEUSPEH

Temeljna misel: Izobrazba

Večina ljudi vidi izobrazbo kot vstopnico za moč, položaj ali bogastvo. Kristjanom pa je izobrazba pot za izboljšavo naših sposobnosti, da bi lahko boljše služili Bogu in svetu.

»Če pa ima kdo izmed vas premalo modrosti, naj je prosi Boga, ki vsem daje obilo in nikomur ne oponaša; in dala se mu bo.« (Jak 1,5)

Mnogi mladi resno jemljejo svojo izobrazbo, drugi pa ne razumejo, kako pomembno se je učiti. Učijo se ravno dovolj, da izdelajo razred. V tem nauku bodo mladi:

1. Spoznali temelj modrosti.
2. Razpravljali, zakaj nekateri izobrazbe ne jemljejo resno.
3. Opisali žrtve, ki jih morajo nekateri prispevati, da bi se izobrazili.
4. Zapisali koristi izobrazbe.
5. Razumeli, zakaj Bog želi, da bi bili izobraženi.
6. Spoznali, da si lahko povečamo znanje s proučevanjem Svetega pisma in učenjem svetopisemskih vrstic na pamet.

Svetopisemsko besedilo

Prg 15,33; 1,7; Mt 6,33; Jak 1,5

Pameten ali moder?

Razdeli razred v dve skupini. Če imaš dovolj velik razred, lahko imaš šest ali osem skupin. Enako razdeli naslednji dve nalogi skupinam.

1. Zapišite besede ali besedne zveze, ki opisujejo lastnosti »najpametnejšega človeka na svetu«.
2. Zapišite besede ali besedne zveze, ki opisujejo »najmodrejšega človeka na svetu«.

Ko skupine končajo, zapiši njihove odgovore na tablo.

Pogovor

1. V čem sta si najpametnejši in najmodrejši podobna?

2. V čem pa sta si različna?

Končaj tako, da spomniš mlade, da pamet in modrost nista isto. Ljudje so lahko zelo pametni, vendar nimajo modrosti, da bi modro uporabljali svojo pamet in modro živeli. Po drugi strani pa je modrost Božji dar in je na voljo ljudem na vseh razumskih stopnjah. /Povzeto iz knjige Lawrenca O. Richardsa, The Teacher's Commentary/

Najpomembnejša izobrazba

Največkrat pomislimo na izobrazbo kot na diplomu visoke šole ali fakultete. Toda najprej si oglejmo modrost.

1. Kaj je temelj vsake modrosti? (Mladi naj preberejo Prg 15,33)
2. Kaj pomeni, bati se Gospoda? (Beseda yirah je prevedena s strah in pomeni spoštovanje. To je dober čas, da pojasnite razredu, kako se uporablja svetopisemski slovar, da preverite pomen besed.)
3. Spoštovanje je globoka naklonjenost, ki je pomešana z ljubeznijo. Kako lahko spoštovanje do Boga spremeni človekovo življenje?
4. Na kratko ponovi uvodno zgodbo, ki govori o študentu medicine, ki je postal uspešen v svojem študiju potem ko je dal Boga na prvi prostor.
5. Kaj meniš, zakaj se je lahko povzpел vse do vrha? (Nekdo naj prebere Jak 1,5; Mt 6,33.)

Kadar najprej iščemo Boga, nam ta obljublja, da nam bo pridal vse drugo, kar potrebujemo. Večina nas veruje, da nas bo oskrbel s hrano in zavetjem. Mar ne bi morali pričakovati, da nam bo pomagal tudi pri izobraževanju?

Namen izobrazbe

1. Zakaj se ljudje odločajo za izobrazbo? (Ker tako zahteva neka služba ali pa ker si želijo višjo plačo. Upajo, da bodo bolj uživali življenje. Želijo si izboljšati svoje sposobnosti. To pomaga njihovi samozavesti, daje jim moč nad drugimi.)

2. Zakaj Bog želi, da bi bili izobraženi? (Nekdo naj prebere navedek iz knjige COL, str. 333. Fotokopiraj ga na posebni list, da ga boš imel pripravljenega.)

Umske sposobnosti

Bog zahteva, da šolamo svoj um. Božji načrt je, da bi imeli njegovi služabniki boljši razum in jasnejše spoznanje kakor posvetni ljudje. Nikakor ni zadovoljen z ljudmi, ki so preveč brezbrizni ali pa leni, da bi postali učinkoviti in dobro obveščeni delavci. Gospod nas poziva, da ga ljubimo z vsem srcem, iz vse svoje duše, z vso svojo močjo in z vsem svojim umom. Tako imamo dolžnost, da razvijemo svoj um do meja svojih zmožnosti, da bi z vsem umom poznali in ljubili svojega Stvarnika.

Če smo pod vodstvom Svetega Duha, se bo naš um razvijal temeljiteje in ga bomo lahko učinkoviteje uporabili v delu za Boga. Gospod lahko v svoji službi uporabi tudi neizobraženega človeka, ki se je posvetil Bogu in želi biti v blagoslov drugim. Kdor pa je z istim duhom posvečenja užival še prednost dobre izobrazbe, lahko za Kristusa opravlja veliko obsežnejše delo. Takšen ima prednost.

Gospod želi, da bi si pridobili toliko izobrazbe, kolikor nam je le mogoče. Pri tem pa naj bi nas vodil cilj, da bi znanje delili z drugimi. Nihče ne ve, kje ali kako bo poklican delati ali govoriti za Boga. Samo nebeški Oče ve, kaj lahko naredi iz človeka. Pred nami so možnosti, ki jih zaradi šibke vere ne vidimo. Naš um bi moral biti tako izobražen, da bi lahko, če bi se pokazala potreba, predstavili resnice njegove besede tudi pred najvišjimi zemeljskimi oblastmi in sicer tako, da bo poveljučano Božje ime. Niti ene priložnosti ne bi smeli izpustiti, da bi se intelektualno izobrazili za delo za Boga. (COL, str. 333)

3. V času Ellen White so bile možnosti zaposlitve omejene. Višjo izobrazbo si lahko pridobil večinoma na področju medicine in poučevanja. Kako bi njeno izjavo prenesel v današnji svet? Kaj je načelo, ki se skriva za njeno izjavo?

(Svojo izobrazbo bi morali uporabljati, da bi pomagali drugim.)

4. Kakšne druge koristi, poleg tega da se ponujajo priložnosti za pričanje, še ima učenec, ki obiskuje krščansko šolo?

Plemenitenje uma

Razmislite o navedkih Duha preroštva: »V Danijelovem primeru je razvidno, da se razumske sposobnosti povečajo sorazmerno z razvojem duhovnega značaja.« (Sons and Daughters of God, str. 322)

»Umske sposobnosti vseh, ki proučujejo Božjo besedo, se bodo povečale. Bolj kakor pri vsem drugem, pri tem proučevanju povečamo sposobnost dojetanja in pridobimo nove spretnosti.« /Sons and Daughters of God, str. 70/

Ali lahko povzameš te izjave v eni povedi? (Bolj ko proučujemo Sveto pismo, pametnejši postajamo.)

Duh preroštva še pojasnjuje, da nam Bog ne daje novih umskih sposobnosti, kadar proučujemo Sveto pismo. Namesto tega odstranjuje »temo, s katero sta nevednost in greh zameglila naše razumevanje«. /RaH, 10.11.1904/ Bog pomaga, da naši možgani postanejo boljši in učinkovitejši.

* * *

13. NAJVEČJI NEUMNEŽ, KAR SEM JIH KDAJ SREČAL

Temeljna misel: Modrost

Biti moder je več kakor kopičenje dejstev. Je več kakor biti izurjen. Biti moder pomeni delati prave stvari o pravem času s pravim razlogom.

»Milost in resnica naj te ne zapustita; priveži ju okrog svojega grla, zapiši ju na deščico svojega srca: tako dosežeš milost in najboljši uspeh, pred Božjimi in človeškimi očmi.«
(Prg 3,3.4)

Modrost v naših dejanjih odigra glavno vlogo pri vodenju prijateljev, družine in drugih k Jezusu. Ta teden bodo mladi:

1. Izvedeli nekaj o Salomonu in njegovi sposobnosti, da je lahko vedel, kaj je modro in kaj ni.
2. Se seznanili s knjigo Pregovorov, da bodo razumeli, da zapisane značilnosti veljajo za vse čase.
3. Razumeli, da »biti moder« pomeni živeti po Božjem zakonu.

Svetopisemsko besedilo

Prg 3,3.4; 1,7; Prd 12,13

Koliko je dovolj

Kar nekaj pregovorov daje vedeti, da je bogastvo stranski sad modrosti. Tvoj razred naj napiše nekaj stvari, ki so značilne za bogate: avtomobili, hiše, počitnice, računalniki/elektronska oprema itn.

Po tem se pogovorite o nekaterih ljudeh, ki imajo nekaj od zgoraj naštetega: filmske zvezde, športniki, odvetniki, zdravniki, zabaviščniki, prodajalci mamil, zločinci itn.

Zapiši posameznike (po imenu, če jih poznaš) in napelji razred v pogovor o tem, ali pomeni, če je človek bogat, da je tudi moder.

Pogovor

1. Če bogastvo ni natančen kazalec človekove modrosti, zakaj potem Bog nekaterim toliko dovoli? Kaj to govori o tistih med nami, ki nismo bogati?
2. V čem vse pa smo lahko bogati?

Gre za možgane

Vsakogar v razredu povprašaj po imenu »modre osebe« (roditelj, prijatelj, znanec itn). Potem naj povedo, zakaj ga imajo za modrega.

Pogovor

1. Ali je avtomehanik toliko pameten kakor kirurg? Ali je pridigar toliko pameten, kolikor je pameten tržni posrednik? Ali je delavec na gradbišču pameten, kolikor je pameten športnik?
2. Z uporabo telesa kot prispodobe (Rim 12; 1 Kor 12; Ef 4) se pogovorite, zakaj je pomembno v družbi (v šoli, na delu, pri sprostivni) imeti ljudi različnih sposobnosti in nadarjenosti. Čeprav kdo ni najboljši v glasbi, to ne pomeni, da njegov prispevek nima vrednosti.
3. Mladi naj omenijo nekaj javnih oseb, ki imajo značilnosti uspeha, vendar se slabo odločajo. Kaj bi jim preprečilo podobne napake?

Če si doživel, veš

V Pregovorih je prijateljstvo opisano kot nagrada. Vpliv prijateljev pa je lahko tako dober kakor slab.

Na dobri strani naj se mladi spomnijo koga, ki v njih prebudi tisto najboljše. Mladi naj sedijo v krogu in povedo, zakaj so tako radi z njim, ki so ga omenili.

Potem pa se pogovorite o ljudeh, ki so prišli k Jezusu:

Jair (Lk 8,40-53)

Sirofeničanka (Mr 7,24-30)

Zahej (Lk 19,1-10)

Samarijanka (Jn 4,1-42)

Pogovor

1. Kaj so bili ti posamezniki, preden so prišli k Jezusu? Kaj se je spremenilo (če se je kaj), ko so bili z Jezusom?
2. Kaj jim je ponudil Jezus, česar niso mogli najti nikjer drugod?
3. Ali lahko mi ljudem ponudimo isto? Zakaj?

Gnilo jabolko

Ena glavnih kritik, s katerimi se je srečeval Jezus med svojim javnim delovanjem, je bila na račun ljudi, s katerimi se je družil (oziroma njih, ki so se družili z njim). Njegovi kritiki so večkrat omenili, da se Jezus (po njihovem mnenju) preveč časa ukvarja z grešniki.

Podobno tudi Pregovori omenjajo, da lahko prijatelji na nas vplivajo dobro ali pa nas zwabijo v slabo. (Prg 1,1-19) Z razredom pričnite razpravo o enem ali več naslednjih primerov. Kako bi se lahko odzvali kakor Jezus? Kako pa bi se odzvali drugače?

1. **primer:** S prijatelji se odpraviš v nakupovalno središče. Oni si želijo v kinu ogledati film, ki ni primeren zanje. Ti se zavedaš, da se starši s tem ne bi strinjali. Prijatelji pravijo, da ni težave, saj jim ni treba povedati. Kaj boš naredil? Kaj bi ti olajšalo odločitev?
2. **primer:** Na svojem delovnem mestu moraš žigosat kartico, kjer so zapisani tvoji prihodi in odhodi. Ob odhodu tvoji prijatelji še klepetajo od 15 do 20 minut, preden žigosajo kartico. Kaj naj narediš? Katere zadeve so še vpletene?
3. **primer:** Eden tvojih sošolcev je samotar. Nekateri tvoji prijatelji se norčujejo iz načina njegovega oblačenja ali govorjenja. Kaj bi storila »modra« oseba?
4. **primer:** Starši so že večkrat omenili, da jim tvoji prijatelji niso všeč, da so neprijazni in da si se od njih navzel slabih navad. Opazil si, da so prijatelji resnično malce grobi, vendar meniš, da sam dobro vplivaš nanje. Kaj naj narediš? In kako boš to storil?

Pogovor

Zadnjih šest zapovedi – ki opisujejo naš odnos z drugimi ljudmi – je čudovit odsev lastnosti, ki so opisane v Pregovorih in imajo opraviti z odnosi s prijatelji in družinskimi člani.

Zapazi povezavo med izpolnjevanjem zapovedi in biti moder. Mladi naj napišejo te zapovedi in jih združijo skupaj z nekaterimi pregovori, ki govorijo o odnosih.